

ZNANOSTI VET

POŠTINA PLACANA V GOTOVINI

DRŽAVNA
Delo

L

LETO
DOBA
MIRA
SLOVENSKE
KOMUNISTINE

LETNIK XXXII

1930/31,

ŠT. 3.

Vsebina tretjega zvezka.

	Stran
1. Francija sprejema srbsko deco. Risba	57
2. Naš prvi december — praznik ujedinjenja. Vinjeta	58
3. Jugoslavija in Francija. (Ob odkritju spomenika hvaležnosti v Beogradu)	58
4. Utva: Anžek Panžek. Pesem	59
5. E. Gangl: Zlato mesto. Povest	60
6. Slavko Koželj: Morske gobe	63
7. Vera Albrechtova: O ribiču, črnem mačku in črnem petelinu. Pravljica	63
8. Kako vam gre?	67
9. Gustav Strniša: Bigec	67
10. Ena, dve — — — Miklavž že gre, tri, štiri — — — za njim se parkelj šopiri!	69
11. Utva: Jesenska. Pesem	71
12. Ferdinand Ossendowski: Življenje in prigode male opice. (Dnevnik šimpanzke „Kaške“.) Iz poljščine prevaja dr. Rudolf Molè, ilustrira Mirko Šubic	72
13. Madeži od črnila	75
14. Ivo Trošt: Ni v vsaki luknji raka	75
15. Nekaj o podganah	76
16. Šaljiva vprašanja	77
17. Razvedrimo se!	78
18. Kotichek gospoda Doropoljskega	80
19. Iz mladih peres. (Prispevki „Zvončkarjev“.)	Tretja stran ovitka.
20. Stric Matic — s košem novic	Četrta stran ovitka.

Pokažite in priporočite „Zvonček“ svojim znancem! Nabirajte pridno listu novih naročnikov! Čim večji bo krog „Zvončkarjev“, tem lepša in obsežnejša bo vsebina našega lista.

»Zvonček« izhaja med šolskim letom v zvezkih vsak mesec in stane v naprejšnjem plačilu za vse leto 30 Din, za pol leta 15 Din, za četrť leta 750 Din. Posamezni zvezki po 3 Din.

Uprava »Zvončka« je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6, Učiteljska tiskarna. — Na ta naslov pošiljajte naročnino in reklamacije!

Na naročila brez istodobno vposlane naročnine se ne oziramo.

Rokopise pošiljajte na naslov: Uredništvo »Zvončka« v Ljubljani, Krakovski nasip 22.

Rešitve ugank, nalog itd. sprejemamo le prvih 8 dni po odpravi vsakega zvezka.

Glavni in odgovorni urednik: Dr. Pavel Karlin v Ljubljani. — Izdaja Konzorcij »Zvončka« (Dr. Tone Jamar). — Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani (predstavnik Francè Štrukelj).

ZVONČEK

LIST · S · PODOBAMI · ZA · SLOVENSKO · MLADINO

Štev. 3.—XXXII.

November 1930.

Naš prvi december — praznik ujedinjenja.

Jugoslavija in Francija.

(Ob odkritju spomenika hvaležnosti v Beogradu.)

Srečni ste vi, otroci, v današnji naši lepi Jugoslaviji. Prav je, da jo ljubite iz vsega srca. A pred 15 leti še ni bilo Jugoslavije. Takrat je divjala po svetu strašna vojna, ker sovražniki niso pustili, da bi se rodila Jugoslavija, ki so jo želeli in prerokovali naši predniki, pesniki, pisatelji in naši veliki možje. Mnogo je bilo sovražnikov, Nemcev, Madžarov, Turkov in njih zaveznikov, a zmagale so jih združene armade Rusov, Francozov, Angležev, Amerikancev, Belgijcev in Jugoslovanov, ki so po pefletni vojni napravili mir in iztrgali lepe naše jugoslovenske pokrajine iz rok neusmiljenih sovražnikov. Veliko je bilo trpljenja v teh petih letih svetovne vojne, a največ je trpela uboga Srbija, ki je šla s svojo junaško vojsko osvobojevat našo domovino, a so jo zato napadli sovražniki od treh strani, tako da se je morala srbska vojska, vkljub svojemu brezprimernemu junaštvu, umikati, in z njo je zapustil domove ves narod in bežal pred grozovitimi sovražniki proti morju, da si reši življenje. Vse železnice, vse ceste in vsa pota so bila polna bežečega ljudstva. In sredi te množice so bile tudi matere s svojimi otročički. Bilo je to v mesecu novembru, ko je že nastajal mraz in začel naletavati prvi sneg. Mnogo mater je opešalo na poti, mnogo jih je umrlo od truda in lakote, mnogo jih je zmrznilo v zimskih nočeh pod milim nebom. Mnogo otrok se je izgubilo, mnogo jih je obležalo na poti. Nekatere so vzeli s seboj vojaki, druge so

pobrale sestre Rdečega križa in so jih odpravljale proti Solunu, kjer se je nabrala velika množica beguncev. Kam sedaj s tolikim številom zapuščenih otrok, ki so si rešili komaj golo življenje? V teh težkih dneh je plemenita Francija podala Srbiji pomožno roko. Vkljub temu, da je sama strašno trpela zaradi vojne, ker so sovražniki vdrli tudi v njene dežele, in vkljub temu, da je imela sama mnogo beguncev, je poslala v Solun ladje, da reši srbske otroke. Na tisoče zapuščenih sirot so vkrcali na velike parnike in jih po morju prepeljali v Francijo, kjer so jih dobri ljudje sprejeli z odprtimi rokami, jih oblekli in nasitili. Nastanili so jih v posebnih zavodih in poskrbeli, da so imeli svoje šole. S kakimi radostnimi pogledi so ubogi srbski otroci po večdnevni vožnji pozdravljali zelene bregove Francije, ko so se jim približali po tolikem trpljenju! In s kakšno hvaležnostjo so jo zapuščali, ko so se vračali v osvobojeno domovino, kjer so zopet našli svoj dom. In ta hvaležnost do plemenite Francije je ostala nam vsem globoko v srcih. Ne le, da je s svojim orožjem odločila našo zmago, rešila je tudi na tisoče mladih Jugoslovenov, ki bodo koristili svoji domovini in se vedno spominjali dobrot, ki jim jih je izkazala Francija v tistih najtežjih dneh. Zato nas druži in bo družilo s Francijo večno prijateljstvo. Naša mlada Jugoslavija je že večkrat pokazala Franciji, kako se zaveda tega prijateljstva, a najlepše je to dokazala z ogromnim spomenikom, ki so ga odkrili dne 11. t. m. v Beogradu. To je delo našega največjega umetnika, kiparja Meštrovića, ki bo nad starim beograjskim Kalimegdanom za vselej pričalo o hvaležnosti Jugoslavije do njenih plemenitih zaveznikov.

Anžek Panžek.

Anžek Panžek doli z Broda
gazdin zvesti je oproda;
bele goske pase,
zlate uživa čase.

Vse poletje vriska
in na dudo piska;
ko Martin se bliža,
žalostna je viža.

Čreda se mu manjša,
pesemca je tanjša,
a ko pride zima,
črede nič več nima.

Goski dve le in gosaček!
Anžek Panžek je beraček, ||
na zapečku plaka
in na Vuzem čaka . . .

Utva.

3.

V tujini si je Moratič pridobil v teku let velik krog znancev, ki so cenili poštenega in resnega moža. Njemu, že izčrpanemu krošnjarju, se je pridružil še en spremljevalec — strah. Rodila ga je skrb. Strah in skrb sta dan in noč begala njegove misli, kadar so preveslale vso daljavo in se približale domu, da nevidne pregledajo, pretehtajo, presodijo vse, kar je njegovega in s čimer je spojeno njegovo srce. Dokler je hodila z njim sama skrb, ni bilo nič hudega. Saj se je razvila iz ljubezni, svojcem posvečene. A izza onega premišljanja o dlaneh je priskočil v njeno stalno spremstvo strah. Na nebo je priplaval črn oblak, ki se vanj neprestano ozira popotnik, boječ se, da se utegne vsak trenutek iz oblaka usuti neurje z vso grozo in uničujočo silo.

Iz duše se mu je izselil mir, da je bil ves zbeگان in plah, boječ se povratka domov v težki slutnji, da ga čaka tamkaj nekaj strašnega: če ne razsulo vsega imetja, pa vsaj polom, ki ga preteče obeta črn oblak...

In ravno ta strah, ki je razgibal vse njegove misli, da so mu kakor kalni valovi butale v glavi, ga je pognal na pot proti domu, kamor je došel mnogo prej nego je bilo običajno druga leta. S čim naj svojcem utemelji ta predčasni povratek? Pa čemu utemeljevanje! Pride in gre, kadar hoče, saj je gospodar.

Skoro umevno se mu je zdelo, ko žene ni dobil doma. Neka njena sorodnica, ki ga je sprejela z začudenimi pogledi, mu je povedala, da je že pred dnevi odšla Meta v Karlovec, a njo je naprosila, naj jo nadomešča, dokler se ne vrne, in naj pazi na otroke.

Moratič je malo pomislil in se je brž odločil, rekoč: France in Joško pojmeta z menoj, Metka pa naj s teboj pričakuje materinega povratka!

Tako je prav za prav ukrenil že tam v tujini, zato je prišel sedaj domov, da vzame Franceta in Joška s seboj in ju pusti tamkaj v službi in v skrbi prijatelja, ki se je bil z njim o tem dogovoril. Še vseč mu

je bilo, da je odšla žena z doma, ker mu ni bilo treba nikomur dopovedovati, zakaj mora biti tako. Tudi Metko bi vzel s seboj, a deklica je še premlada, naj ostane doma, z njo ukrene pozneje, kar se mu bo dobro zdelo zanjo. Dečka pa — dovolj sta že stara, zdrava sta, bistrih glav in čvrstih rok, v svet naj gresta, v šolo življenja, iz krempļjev one strašne roke, ki se utegne vsak čas stisniti nad njima.

— Stran, stran, stran! Hitro! Takoj! — Nihče ni utegnil vprašati, čemu. Tako naglo je padla odločitev, da sta dečka samo strmé poslušala očetovo zapoved in povezala v culo, kar sta morala vzeti s seboj na pot.

— In Meta? Kako je? Bolna? Zdrava? — je vprašal Moratič so-rodnico kar tako.

Ta je skomignila z rameni in odgovorila, da gosti izostajajo, da jo je Meta nenadoma pozvala, naj pride in naj ostane, dokler se ne vrne, da je videti zdrava, a nekam zasenčena s skrbjo, ki je ni bila doslej vajena opazati pri njej.

Moratič je stal in poslušal, potem je zamahnil z roko in je objel hčer tako toplo in iskreno, da se je začudil samemu sebi, od kod tolika ginjenost. Potem so sedli na voz in se odpeljali proti Gorjancem.

— Vrnem se sam kakor navadno vsako leto, potem ostanem za vedno doma. To lahko poveš Meti, kadar pride.

To so bile Moratičeve zadnje besede pred odhodom. In še se je ozrl nazaj in je videl, kako mu maha v slovo bela roka Metkina izpred domače hiše, in v oči in v srce mu je planila živobojna slika vse okolice, ki je tonila nekam v daljavo...

Oče je presadil z domače grude dve mladi bukvi: France in Joško sta ostala v tujini, sam se je odpravil domov. Klicala ga je domačija. Strah in skrb sta ga naganjala: moraš! Z omaro ne bo treba na kaščo. Ostavil jo je Francetu in Jošku je kupil in opremil novo, da bosta — ko dozorita za samostojno delo — nadaljevala očetove posle. Tudi ona sta iz očetovih dlani, izpod pšeničnega klasa in izpod vinskega grozda sta. Kruh in življenje stoji pred njima — široka pot drži v veliki svet! Naj ne vidita strahu in skrbi, ki mučita in ugonabljata očeta. Naj ju zajame kolobar kruha, krvi, resnice in življenja! Bog z njima! —

4.

— Glej, to dete je nama Bog dal, ko te ni bilo doma, tako je Meta pozdravila moža ob povratku. — Ne zameri: zadnjič sem morala v Karlovec v bolnico, ker sem se bala za otrokovo in svoje zdravje in

življenje. Vse je dobro, hvala Bogu! — Stopila je do zibelke in jo odgrnila. Tamkaj je ležalo dete, krčilo in iztezalo prstke nad odejo. Glavica mu je bila neobičajno debela. Oči so bile zaprte.

— Za Poldka smo ga krstili. In sedaj, ko ni Franceta in Joška doma, bodi zahvaljen Bog, da je nama dal to nadomestilo, je hitela žena in položila roko na možovo ramo.

— Moratičev Poldek! — je dahnil mož in se zatopil v misli. — Dobro! — je glasno izrekel svoje misli. — Tudi ta je izza pozlačenih vratc. Sprejemam nase tudi to breme! A ti, žena, glej, kaj bo iz tega deteta! Od Boga je vse, kar hočemo in česar nečemo! Česčeno bodi Njegovo ime! — In naglo, kakor bi ga presunila težka misel, odmakne ženino roko z rame in veli s trdim glasom: Ne objemlji me! Prestar sem že, nisem mislil, da dobim sina. A ker je, naj bo! Nadomestilo, praviš. Dobro, dobro! Metka naj gre k tvoji sestri! Izpraznimo hišo

povsem in vsega, kar bi nas vezalo na prošlost. Novorojencu je treba novega življenja. Kadar shodi, mu spletem slamnate copatke, sebi in tebi tudi, da bomo tiho drsali po hiši kakor v cerkvi. Vse stran, stran, stran, kar je bilo!

Moratiču je rastel glas, grmel in bobnel je po sobi, da se je žena stresla v grozi. Mož se je prijel za glavo z obema rokama in je zatulil: Hu, hu,

hu! Že grmi, že pada! Zlata vratca so se zaloputnila! Končano je! Hu, hu, hu!

Žena je strepetala in nagrbila hrbet, pripravljena, da pade nanjo karkoli: roka, palica, bič, strop, streha — karkoli, karkoli, da bi ji olajšalo zmedena čuvstva in zamotane misli in da bi ji odprlo vsaj droban virček resnice in življenja! In ko se je ozrla, da vidi, kaj namerava mož, ga ni bilo več v sobi. Drvel je v goro do zidanice in tulil v visoko nebo: Hu, hu, hu! —

Tam je ostal dva dni in dve noči. Ni jedel, ni pil, ni spal, samo grebel je sam vase v nekakem polsnu, poslušal je nevihto, ki mu je hrumela v duši, ni vedel, kaj hoče, kam bi se obrnil, kaj bi storil, da bi se pozlačena vratca zopet odprla, da bi klas in grozd zopet zasijala v slavi in veličastvu.

(Dalje prih.)

SLAVKO KOŽELJ:

Morske gobe.

Vsako jutro uporabljate, dragi moji Zvončkarji, posebno tisti, ki imate radi rdeča in čista lička, polokroglo in preluknjano stvarco — gobo za umivanje, da si z njo in s pomočjo vode in peneclega mila umijete obraz in roke. In v šoli pred tablo se tudi šopiri nekaj podobnega in čaka, kdaj boš napisal napačno črko ali se zmotil v računu, da bo brž spravila s sveta tvojo šibko učenost.

Ta čudno oblikovana stvarca, katere izvora gotovo vsi ne poznate, je kaj posebna živalca in živi daleč od nas na kamenitem dnu Sredozemskega morja, v bližini obale, v velikih družbah svojih sovrstnic — kakor strupene in nestrupene gobe v zelenem našem gozdu. Telo gobe ali spužve obstoji iz sluzaste tvarine brez krvnih cevk in drobovja, ki je obdana od roževini podobnih vlaken. Manjkajo ji tudi drugim živalim tako potrebni udje. Namesto tega pa imajo njena usta več odprtín, v katere uhaja neprestano morska voda in donaša poleg snovi, ki so potrebne za dihanje, nešteto v vodi razpadajočih tvarin in drobčkanih živih bitij za hrano; te živalce, s katerimi se sladká goba, so tako majhne, da jih niti ljudje s prostim očesom ne morejo videti. Voda teče skozi gobje telo kakor bister potoček in se odvaja s pomočjo majhnih ozkih cevk v posebne celice, ki redilne snovi vsrkajo, medtem ko tekočina na drugi strani telesa zopet odteka.

Gobe pa postajajo vsled tega enakomernega in redilnega dotoka hrané vedno večje in večje. Dobro se jim godi! — Dokler ne pride nekega dne nekaj mož, ki jih z dolgimi vilicami odtrgajo od morskih tal in spravijo na površje, kjer jih polove. V drugih krajih jih pa nabirajo na ta način, da se potapljaajo ribiči ob vrvi, ki je obtežena s težkim kamnom, do morskega dna in jih trgajo kar z rokami od tal. Naberejo jih, kolikor jih je mogoče nabrati v treh minutah, in jih spravljajo v okoli vratu visečo vrečo; ko pa čutijo, da jim pričenja primanjkovati zraka, se pa dajo potegniti kvišku. Po kratkem odmoru prične lov znova in traja včasih po ves dan. Gobe poginejo takoj, ko pridejo na zrak. Suše jih na vročem solncu, da prične razpadati in trohneti sluzasto meso v njihovi notranjščini, ki ga odstranjujejo iz zunanjšega ogródja z neprestanim gnetenjem in stiskanjem. Na ta način dobe samo zunanja rožena vlakna. Da pa dosežejo temeljito očiščenje, polivajo oklep še z vročo raztopino navadne sode in razredčeno solno kislino. Lepo rumeno barvo gob pa dosežejo z namakanjem v žvepleni kislini, kar pa ima slabo lastnost, da gobe niso posebno trajne.

Ker se morska goba toliko uporablja v vsakdanjem življenju, jih je vedno manj in sčasoma jih bodo docela zatrli; saj jih odpošiljajo letno v vrednosti 45 milijonov dinarjev samo na Angleško.

VERA ALBRECHTOVA:

O ribiču, črnem mačku in črnem petelinu.

(Pravljica.)

Na obali morja, v samotni hišici iz bičevja in blata je živel mlad ribič. Da mu ni bilo dolgčas, je vzel k sebi črnega mačka in črnega petelina. Ko se je nekoč, zjutraj, še preden je solnce vzšlo, odpravil na lov in je njegova ladja plavala že sredi morja, je hotel kakor navadno razgrniti svojo mrežo — toda zaman! Mreža je

bila tako težka, da je krepak mladenič ni mogel vzdigniti. Vlekel je in vlekel, — a ladja se je začela potapljati. Bilo je daleč od obrežja, predaleč, da bi ribič priplaval na suho. Prekrižal se je in priporočil svojo dušo Bogu, zakaj mislil je, da ga ne čaka drugega nego smrt v valovih. Zdajci zapazi na dnu morja belo deklico, ki je vlekla za njegovo mrežo, da ga je bila že vsega zapletla vanjo in ga kmalu z ladjo vred potegnila k sebi v vodo, da ni bilo več sledu o njem.

Maček in petelin sta čakala na strehi, kdaj da se vrne gospodar. Ker ga ni bilo do noči in tudi ne do jutra, ga skleneta sama poiskati. »Ti se odpravi na vzhodno stran,« je dejal maček petelinu, »a jaz na zahodno.« In tako sta se razšla.

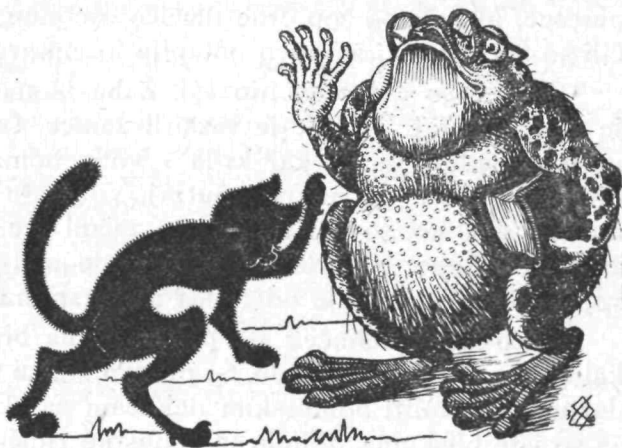
Na potu sreča maček miško. Iz luknjice je kukala in že je bila v njegovih ostrih krempljih. Miška je jokala in prosila, maček pa jo vpraša: »Kaj mi daš, da te izpustim?« »Kaj bi ti dala, ko nimam drugega kot to sivo suknjico in še ta mi je prekratka, saj vidiš, da mi je ostal rep gol,« tako je tarnala miška in mačku se je zares zasmilila, ker je bila tako drobna in suha. »Pa povej, kako pridem do svojega gospodarja, potem te izpustim. Včeraj se je odpravil na lov, odkoder se ni več vrnil.« »Botro imam, tam onkraj zaliva, stara žaba je! Prebrisanu glavo ima in bistre oči, ona ti bo znala pomagati. Povprašaj jo za svet, brez plačila ga pri njej dobiš.« »Dobro,« pravi maček in izpusti miško, ki je bila že vsa krvava od ostrih krempljev. Stopa dalje in čez debelo uro dospe do botre žabe. Ta je imela zelen grad sredi močvirja iz samih alg in vodnih rož. »He, botra,« je zaklicala maček. »Ali še spite, kaj na ušesih čepite? Odprite, odprite, mi svet podelite!« Tako je kričal, da je bil že ves hripav, pa se je bal bliže, da ne bi zagazil, strah ga je bilo vode. Hop, hop, hop kot v starih cokljah je drsala botra Žaba. Malo je postrani pogledala čudnega gosta, potem se je zadrla na vsa usta. »Kva, saj vidiš, da sem doma.« Očala je imela na očeh in pod pazduho debele črne bukve. Maček se ji je spoštljivo priklonil do tal in jo z mehko tačico pobožal. »Botra Žaba, Miška mlada mi je dejala, da mi vi pomorete iz hude zađrege. Jaz ji nisem verjel, zdaj pa že vidim, da je imela prav. Tako pametne oči imate, čarovniške knjige nosite s seboj...« »Je že prav, je že prav,« je zagodrnjala botra Žaba in kar napihnila ob strani dva mehurja, ker se je skoraj spozabila in bi najrajši kakšno zapela. Nato je poklicala svojega slugo, pisanega Močerada. »Prinesi čaralico iz ribje kosti in galebovih oči, ki je spravljena v skrinji iz školjke! Za gosta pa prinesi slastno jed in ne pozabi na pijačo!« Komaj naročeno — že storjeno. Ves moker je prisopihal Močerad s čaralico iz ribje kosti in galebovih oči, za njim pa so prinesle sužnje, dekle Pijavke, krožnike polne pečenk od muh, komarjevih bedrc, kačjih pastirjev, drobnih mušic in za pijačo poln korec, želodovo kapico, prekrasno zelene vode.

Botra Žaba je odprla knjigo, popravila si očala, vzela v desno roko čaralico iz ribje kosti, v levo galebove oči. Čudne, prečudne besede je momljala — o strah in groza! Proti obrežju se je začela pomikati procesija vsakovrstnih rib in ribic, da je bilo postalo morje kar črno in živo. »Odgovorite, kje je mladenič, ki so ga včeraj ugrabile bele žene?« In ribe so začele odpirati okrogla usta, a ni bilo še razločiti glasu.

»Vprašam vas še enkrat,« pravi botra Žaba, »kje je ribič, ki so ga včeraj ugrabile pomorske deklice?« Ves srečen, da izve odgovor, je skočil Maček bliže morju — ali ko so ribe začule, da išče Žaba ribiča, in zagledale črnega mačka, so bliskoma obrnile hrbet in izginile v globočino. »Poskusim srečo z galebimi očmi,« je dejala malo nejevoljno botra Žaba, jezna, da se ji prvi poizkus ni posrečil, kajti prav rada bi postregla gostu Mačku.

Vzela je galebje oči v desnico in govorila čudne, prečudne reči. Zdajci zašumi, da se je zatemnelo solnce, od vzhoda prileti jata galebov, ki so obviseli v zraku in obstali ravno nad močvirjem.

»Galebi vi, povejte mi, je mrtev ribič, li živi?« In že se oglasi z galebovih hrbtov črni Petelinček, naš znanec od vzhodne strani: »Kikiriki, on še živi, ali na dnu morjá, kamor nobena cesta ne peljá.« To se je prestrašil maček, ko je čul tovariša Petelinčka iz višav.

Revež, leteti ni znal, in ko je tako počasi stopičal po svetu za svojim gospodarjem, so se ga usmili galebi, ga vzeli na hrbet in se dvignili z njim nad morsko gladino, da mu pomorejo iz hude zadrege.

Ko so tako romali preko morja, so nenadoma zapazili pod seboj na mirni morski gladini belo deklico.

Prevažala se je v papirnatem čolničku in žalostno prepevala. Pela je o ujetem ribiču, ki želi na kopno, zunaj pa da preži nanj druga bela deklica — Smrt.

»Jaz si vem pomoči!« zakriči Maček ves prevzet, zakaj veselje mu je seglo v srce. »Samo sporočite ji, tisti beli deklici, da živita v ribičevi koči črni maček in črni Petelin. Če pa sta ta dva v hiši, ni Smrti blizu. Okrog hiše tava in medli, kako bi nas prepodila, blizu je pa ni, če jo še tako kosa srbi.«

Dolgo časa so se posvetovali, kako bi neki poslali drobno pisemce belim ženam na dnu morja.

»Pošljimo ribico k njim,« je dejal Maček in botra Žaba, ki je bila najbolj vajena v pisanju, je že izpulila Petelinčku iz repa dolgo pero, da napiše z njim prevažno sporočilo.

»V vodi se pisemce zmoči; ko pride na dno morja, bo že raztrgano in besede zamazane!« je žalostno modroval Petelinček, a botra Žaba je pogodila drugo. »Močerad, sluga Močerad!« je zakričala z debelim basom, »pokliči dekle Pijavke!« In brž so prisopihale dekle Pijavke in se v vrsti postavile pred Žabo, čakajoč visokega povelja.

»Prinesite mi Školjko! Lepo biserno Školjko, ki se bo tesno zapirala, da spravimo vanjo pisemce, naslovljeno v morsko globino.« In res! Kar na enkrat jih je osem privleklo lepo, težko Školjko, vanjo so položili pisemce in Petelinček je vtaknil še svoje najmehkejše peresce, Mucek pa šop črne dlačice ujetemu ribiču v pozdrav. Naročili so Školjki, naj se hitro potaplja in čimprej dovede ribiča na breg.

Gledali so dolgo za njo vsi. Žaba je nataknila očala, Petelinček je iztegnil vrat, Mucek je razširil zenice, še Galebi so se približali morski gladini, da so kar krila v vodo pomakali. Tako so čakali tri dni in tri noči. Četrty dan zjutraj, ko je še bela meglica ležala nad morsko gladino, so kar nenadoma začuli prečudežno, milo petje. Kaj zapazijo? Lepe, bele deklice so plesale nad morjem, premilo prepevajoč so se poslavljalje od ribiča in ga spremljale na obrežje.

Maček in Petelinček sta poskočila na breg in kaj malo je manjkalo, da nista padla v vodo. Še preden sta se utegnili pokloniti gospodarju in zahvaliti pomorskim deklicam za skrbno varstvo in rešitev, že so iste bliskoma izginile in zapustile ribiča.

To vam je bilo pozdravljanja! V botrinem gradu so praznovali gostijo, toda Maček in Petelin se nista ganila od ribiča. Pili in jedli so, da se je vse cedilo, proti večeru pa so se vsi skupaj odpravili domov.

Spređaj ribič, roko v roki z Mačkom in Petelinčkom; za njimi je skakljala botra Žaba, da je očala razbila grede. Poleg nje je stopal Močerad, da ji nosi črne bukve, za njimi so se zvijale dekle Pijavke; nad njimi pa so poletavali beli Galebi prav tja do borne ribičeve kočje. Da bi bilo veselje še večje, potegne botra Žaba čaralico iz ribje kosti in galebovih oči ter začara revno ribičevo kočjo v prekrasen grad.

Huš! — je nekdo skočil skozi okno, ko sta Maček in Petelin prestopila z ribičem grad. Bila je Smrt, ki je prežala za pečjo na mladega ribiča. Zdaj so jo za vselej zapodili in ker so pomorske deklice podarile ribiču mrežo iz samih zlatih alg in biserov, mu ni bilo več treba pohajati na lov. Povabili so tudi botro Žabo in Galebe, da bi ostali pri njih, toda zaman! Žabi je bil najljubši njen grad Močvirje, Galebom pa najdražja široka morska gladina...

Vendar so jih večkrat obiskali in vselej so se posmehovali deklici Smrti, zakaj Galebi so jo često videli z morja, kako se je iztegovala in na prstih kukala skozi grajska okna, odkoder sta jo zmeraj prepodila črni Maček in črni Petelin.

Kako vam gre?

Običajno pozdravno vprašanje pri nas je »Kako vam gre?« ali »Kako se imate?« — Francoz vpraša že malce drugače »Kako greste? (Comment allez-vous?)« in Anglež »Kako delate? (How do you do? izg. Hau du ju du?)« ali »Kako ste? (How are you? izg.: Hau ar ju?)«. »Kako ste?« besedičijo tudi Italijani in Španci, medtem ko vpraša Rumun po počutku in zdravju z besedami: »Ali je vse v redu?« Na Švedskem je običajno pozdravno vprašanje, prevedeno v naš jezik: »Kako stojite?« in v Danski: »Ali dobro živite?«, medtem ko se je udomačil pri Holandcih stavek: »Kako potujete?«

Večina drugih, posebno orientalskih narodov, se pa ne pozdravlja z vprašanji, temveč z željami, kakor n. pr. Afgani, katerih pozdrav: »Mandana baši!« ima lep pomen: »Da bi nikdar ne postal truden!«, ali pa Perzijci, ki si voščijo: »Želim, da bi ne bila tvoja senca nikdar manjša!« Pri Kitajcih se pozdravne formule nanašajo večidel na jed in se glasijo: »Si že obedoval?« ali »Si svoj riž že pojedel?«

Najbolj čuden in smešen pozdrav pa je doma pri zamorcih plemena Vabeke in Lumpembe v Vzhodni Afriki, ki pozdravljajo visokega dostojanstvenika svojega rodu z besedami: »Dober dan, bikec!« »Dobrodošel, veliki bik!« — Bik je namreč pri njih najdragocenejša stvar pod tem božjim solncem.

GUSTAV STRNIŠA:

Bigec.

Živel je graščak, ki je imel prismuknjenega sina. Ker je bil oče že star, je svetoval sinu, naj gre po svetu in si poišče nevesto.

Sin, imenoval se je Bigec, se je takoj napotil. S seboj je nesel samo star trnek in kos kruha.

Ko je dospel pod grad, je srečal starega berača, ki ga je prosil »bogaime. Bigec mu je dal svoj edini kosec kruha. Berač se mu je zahvalil in izginil.

»Ta ima pa urne noge! Pravkar je stal ves reven pred menoj, zdaj ga že ni nikjer!« se je čudil mladenič.

Prišel je v gosto hosto. Temnilo se je. Zeblo ga je in lačen je postal, vendar jo je rezal dalje. Sredi gozda je zagledal blesteče jezero.

Bigec je vrgel svoj trnek v vodo, da bi kaj ujel. Kmalu je dvignil iz vode nekaj težkega. Ko je vrgel tisto stvar na breg, se je začudil. Na trnek se mu je nataknil velikanski črevelj. Spravil ga je v grmovje in legel počivat.

V sanjah pa se mu prikaže povodnjak in ga prosi:

»Vrni mi črevelj! V spanju sem se sezul in vrgel črevelje poleg sebe. Pa si ti brskal s svojim trnkom po vodi in enega ujel.«

»Kaj mi daš zanj?« je vprašal mladenič?

»Biser, ki ti bo svetil po noči, da boš videl ko za dne!« je obljubil velikan.

Bigec je bil zadovoljen. Povodnjak mu je prinesel biser in ga položil poleg njega, a graščakov sin mu je prepustil črevelj.

»Kaj vendar tako blešči, da ne morem spati?« se je vzdramil iz sanj. Zagledal je biser, ki je sijal vanj. Spravil ga je v žep in mirno počival do jutra.

Tudi naslednji dan je hodil po sami hosti. Bilo je že pozno popoldne in lakota ga je mučila. Sedel je med grmovje in premišljeval, kaj naj stori.

Tedaj je zagledal med trnjem mazalega možička, ki je bridko jokal:

»Razbojnik krokar me je ukral moji mami vili. Pomagaj mi!«

Bigec je dvignil trnek in ga vrgel na pritlikavca. Ujel ga je za hlačice in ga potegnil k sebi.

»Rešil si me. Hvala ti! Evo moje darilce!« je dejal pritlikavec in vrgel dečku jabolko:

»Kadar boš ugriznil vanj, boš takoj nasičen!«

Pritlikavec je izginil. Mladi graščak je brž ugriznil v sad in že je bila lakota potolažena.

Naslednje jutro je našel med grmovjem pot in krepko jo je mahnil proti gradu, ki ga je zagledal na skali

pred seboj. Ko je došel do skale, je hotel kar splezati po njej.

»Ne plezaj po skali! Na palico! Udari z njo trikrat predse!« je začul tedaj znan glas. Pred njim je stal berač, kateremu je bil mladenič dal svoj kruh.

Slušal je in udaril. Že se je razširila pred njim cesta in kmalu je prišel v grad. V gradu je živel najbogatejši kralj sveta z najlepšo hčerko. Sredi, v visoki krasni dvorani, je stal prestol, kjer je sedel kralj, a poleg njega njegova hči. Ko je zagledal Bigca, ga je vprašal:

»Kaj hočeš tukaj?«

»Daj mi svojo hčer za ženo!«

»Prinesi biser, ki bo sijal lepše ko vsi moji dragulji!« je trdo ukazal kralj, pokazal svoje ogromne zaklade in zažugal mladeniču, da ga bodo raztrgali grajski volkovi, če ne prinese bisera.

Bigec je pa segel v žep in pokazal biser, ki mu ga je podaril povodnjak. Vsi dragulji so obledeli pred njim.

Kralj pa še ni hotel dati hčerke. Obljubil je snubcu, da mu jo bo dal, če bo ostal zdrav in živ mesec dni zaprt v grajski ječi. Upal je, da se ga bo s tem iznebil.

Bigec je bil zadovoljen. Slednji dan je vgriznil v jabolko in si s tem potolažil lakoto. Ko je prišel iz zapora, je bil še živahnejši ko prej.

Zdaj se kralj ni več upiral. Napravil je sijajno poroko. Bigec se je v zlati kočiji peljal z nevesto obiskat svojega očeta, ki je bil tako vesel sinove sreče, da je živel še mnogo, mnogo let.

Ena, dve — — — Miklavž že gre, tri, štiri — — — za njim se parkelj šopiri!

Kdo izmed vas ne pozna tistega prijetnega in tajinstvenega razpoloženja pred praznikom sv. Miklavža? Mladina si pripoveduje pravljice, poje, moli in sedi zvečer v prijetno zakurjeni sobici in je ta čas pridna, nadvse marljiva...

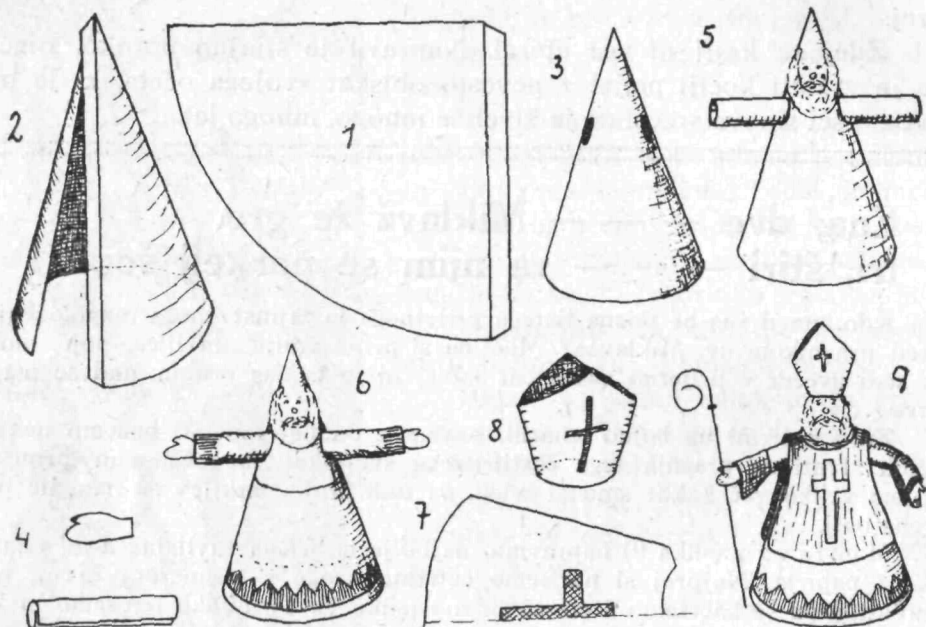
Zato tudi mi ne bomo lenarili, prav res, da ne! Izdelati hočemo nekaj ličnih stvari za praznik tega častitljivega svetnika; mogoče nam prinese potem veliko več kakor smo si želeli, pa tudi črnih parkljev se nam ne bo treba bati.

Miklavža (slika 9) napravimo najbolje iz belega zavijalnega ali risarskega papirja. Najprej si narišemo četrtino kroga s premerom 25 cm; na eno stran pa še načrtamo 1 cm širok rob (slika 1). To obliko izrežemo in jo zlepimo z imenovanim robom skupaj (slika 2). Miklavževo telo je gotovo. 8 cm od vrha vrežemo v stožčasto obliko dvoje odprtini, skozi kateri bomo pozneje potegnili obe roki (slika 3). Za ti vzamemo kos papirja, ki je 15 cm širok in 7 cm dolg, ga zvijemo skupaj v obliki valja (slika 4 spodaj), vtaknemo skozi obe odprtini v telesu in pilepimo (4 zgoraj, dvakrat izrezati!) ročici nanj (slika 6).

Nato narišemo ali naslikamo obraz, ga oblepimo z brado iz vate (slika 5) in Miklavža ozaljšamo. Ko je dolnji rob oblačila lepo okrašen z naslikanim našitkom in ko smo okrasili še rokave, izrežemo mašni plašč (slika 7). Košček barvastega, svetlega papirja zapognemo po dolgem in počez, kakor vidimo na sliki (rob zapognjenega dela leži ob črtasti črti in na zgornjem delu plašča) ter nalepimo nanj, potem ko smo ga zopet razprostrli, spredaj in zadaj po en križ iz pozlačenega papirja; nato Miklavža oblečemo. Škofovsko kapo (slika 8) izrežemo iz dveh delov in jo na straneh sešijemo. Palica je zvita iz žice, ki jo lahko tudi, da se lepše sveti, prelepimo s pozlačenim papirjem.

Parkelj iz preluknjanih kroglic (pripravne so steklene kroglice rdeče ali črne barve, kakor jih običajno rabimo za ovratne verižice) je posebno uporabljiv za okrašnje zavitih Miklavževih daril. Za izdelavo tega nestvorčka potrebujemo tenko cvetlično žico približno 50 cm dolžine. Na njo

nanizamo dva podolgovata, ozka in okrogla valjčka, in sicer tako, da ležita približno v sredini žice. Na vsak prej imenovani preluknjani valjček pa nanizamo na desno in levo stran po eno majčkeno kroglico in potegnemo žico zopet skozi daljšo kroglico (slika 1 a). Rožički parklja so gotovi. Oba konca žice potegnemo nato skozi večjo kroglo (glava) in skozi eno prav majhno kroglico (za vrat, slika 1 b). Na vsak konec nanizamo še štiri srednjevelike in eno majhno kroglico, potegnemo žico zopet skozi srednjeveliko in nato oba konca skozi eno veliko kroglico (sliki 1 c, f.). Nogi napravimo ravno tako kakor roki, samo potrebujemo pri tem za vsako nogo pet srednjevelikih in eno majhno kroglico. Skozi oba konca pa potegnemo pet tenkih podolgovatih valjčkov (rep). Nato povlečemo en konec žice skozi eno manjšo kroglico, drugi konec prav tako skozi isto, toda od druge strani, odščipnemo

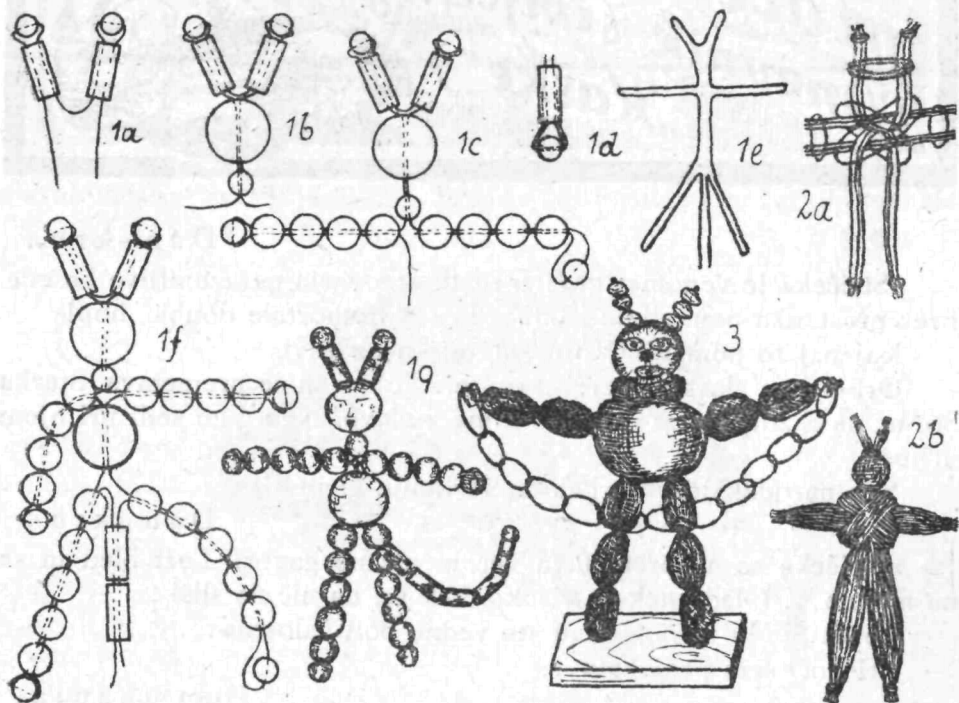
žico, da meri vsak konec le 1–2 cm, in vtaknemo ta dva konca v zadnji dve kroglici repa (slika 1 d). Slika 1 e nam pokaže, kako je razvrščena žica v kroglicah, in sličica 1 g gotovega parklja. Obraz poslikamo z gosto barvo ali s tušem.

Parkelj iz volne (slika 2 b) je napravljen iz debele volne v rdeči ali črni barvi, pa tudi v obeh barvah je še ravno tako »strašen«. Volno si ovijemo okoli dveh prstov tako, da dobimo okoli njiju 6–8 ovitkov; nato pa ovijemo še enkrat volno okoli štirih prstov v dvanajstih legah. Oba nastala kolobarčka prerežemo s škarjami, vtaknemo manjšega skozi večjega in dobimo na ta način rožička in nogi za parklja (2 a). Tesno pod prerezanimi mesti ovijemo še posamezne končne dele z volno, da ne zlezejo narazen. Nato navijemo še eno tanko zanko na štiri prste kakor na nogi in jo vložimo na mesto, kjer se stikata prvi dve zanki (glej sliko 2 a). To mesto nato ovijemo navskriž in prav trdno z volno, na ta način nastane telo parklja. Oba rožička pa ovijemo tako gosto, da gledata samo njihova skrajna, vrhnja konca iz volne (glava! slika 2 b).

Če napravimo tega parklja v velikosti 3–4 cm in prišijemo nanj tenek motvoz ali ozek svilen trak, dobimo prav srčkan znak za v knjigo, da ne pozabimo, ko smo jo odložili, kje smo nehali čitati.

Za češpljevega parklja (štev. 3) potrebujemo eno jabolko, dve smokvi, deset suhih češpelj in nekaj rozin. Tenke lesene paličice tvorijo »okostje« in majhna deščica služi kot opora (stojalo). V jabolko zapičimo poleg peclja zobotrebec ali ošiljeno vžgalico, nanj našpiknemo smokvo (vrat) in še eno, prebodeno od strani (glava). Pecelj od strani nabodene smokve tvori nos; za oči, usta in rožička pa uporabimo rozine s prav majhnimi koščki vžgalic. Roki in nogi sta iz večjih ostro ošpičenih paličic, na

katere nanizamo suhe slive. Sprednji šapi sta pa dve rozini. Drobná verižica iz žice ali pozlačenega papirja, ki naj jo parkelj drži v roki, ga napravi še strašnejšega. Da ta sadni hudobec trdno stoji, vdolbemo v majhno desko dve luknjici in vtaknemo vanji nogi parklja. Zadostuje pa tudi, če pritrdimo na vsako nogo za oporo večji plutovinasti zamašek.

No, to pot smo vas pa naučili lepih copernij, mar ne? Le imenitno se zabavajte z njimi, pa vsega dobrega polno skledo naj vam prinese sv. Miklavž!

Jesenska.

Tiho, tiho, nina, nana,
da bo mogla spati
naša dobra mati
zemljica zaspana.

Jelše, bukve, hrasti,
njeni otročiči,
so jo poljubili,
z listjem jo pokrili.

Tiho, tiho, nina, nana,
ptički so se skrili,
črički umolknili,
padla mrzla slana.

In čez božje solnce
zastor potegnile
so meglice sive,
da bo lahko spala
zemlja izgarana,
nina, nana!

Utva.

D a n s k r b i.

»Striček« je venomer brez zavesti. Izgovarja nerazumljive besede. Brez prestanka ponavlja: »Hop! Allez! Saltomortale double, hop!«

Kaj naj to pomeni? Vprašam ga, ko ozdravi.

Ori-Ori se glasno smeje, škriplje z zobmi in se premetava. Starka Si-Ma, naša zdravnica, žalostno kima z glavo. Ngu-Ngu sedi pri njem in joče.

Ves narodek je v skrbeh za življenje Ori-Orija.

D a n s k r b i.

»Striček« se ne premetava več in nič ne govori. Leži bled in se ne makne... Gleda nekam visoko. Zdi se, da nič ne sliši.

Tetka Si-Ma in Ngu-Ngu sta vedno bolj žalostna...

Tri noči sem pre jokala...

D a n u p a n j a.

Ori-Ori se počuti danes bolje. O, kakšna radost! Prosil je jedi. Sama sem obrala najbolj sveže bambusovo steblo in sem nakrmila ranjenca. Takoj je zaspal.

»Sedaj bo živell!« je prerokoval častitljivi Bo-Bo.

Srečni smo. Tetka Hara-Ua, ki je bila v bolezni »strička« molčeča, danes ves dan klepeče. Vsi so tako srečni, da je nihče ne moti.

D a n n o v e ž a l o s t i.

»Striček« je že zdrav. Prekopicava se, dasi je slab. Dela take ob-
raze, da ni mogoče zdržati. Še celo sam Bo-Bo od veselja gode.

Ori-Ori se čuti junaka. Kroži po jami, bliska z očmi in mrmra:

»Serval! Kaj je to — serval?! To je — uboga podgana! Dajte mi leva... za dvoboj... Toda prej mi dajte dobro palico. Tako, pošteno, iz celega debela starega drevesa. Jaz že naučim leva reda... Ha!«

Vsi se smejejo, a »striček« najglasneje. Saj vemo vsi, da serval ni podgana.

Vidimo na prsih Ori-Orija strašne brazgotine, ki mu jih je zadal ropar s kremplji. Serval — je nevaren, silen sovražnik. Prepričal se

je o tem v kratkem sam Ori=Ori. Rane so se iznova odprle. Trpel je, ležal, tresel ga je mraz in ječal je. Zvečer je začel blesti. Vzklikal je nerazumljive besede. Nikogar ni poznal...

Strašen dan.

Če bi bil Ori=Ori zdrav in močan kot prej, nas ne bi zadel tako strašen udarec...

Le težko morem zbrati misli, da opišem dogodke minule noči.

Strašno je naše življenje! Mi — šimpanzi nikomur ne škodujemo. Medtem pa nas obkroža toliko sovražnikov od vsepovsod! Zakaj je padla na nas taka kazen? Kdo nas kaznuje? Čemu?

Danes je ves dan divjal naliv. Zvečer se je zjasnilo. Po nebu je plaval mesec. Svetil je jasno. Savana je v njegovih žarkih postala

bela. Od dreves so se vlekle črne sence. Izpočetka so bile dolge, pozneje pa, ko je mesec zaplaval nad gorami — kratke, jedva dosegljive.

Nismo še spali. Tuptam so se šimpanzi tiho pomenkovali. V svojem kotu se je premetaval in zmešano govoril bolni Ori=Ori... Otroci so spali, stisnjeni k materam.

Redko so se oglašale ptice v grmovju. Cikali so netopirji. Piskale so podgane, ki so gnezdele med kamenjem. Daleč na savani so se svetile kaluže vode. Nabrale so se po nalivu. Vse naokoli je mirno zasvalo.

Nenadoma... Lasje se mi ježe, če se spomnim tega trenutka.

Zrla sem na savano, ležeč pri mami.

Nad robom skale, ki se začinja ob izhodu jame, se je namah dvignilo nekaj črnega. Rastlo je z nenavadno naglostjo. Strah mi je odvzel glas... Velika žival z dolgim repom. Spoznala sem jo... Leopard je zavohal naše skrivališče. V tem hipu se je črna senca premaknila nad menoj. Šla je, valeč se. Široko je stavila noge in razkladala kosmate roke. Bil je eden naših največjih samcev. Vendar ga nisem

mogla takoj spoznati. Leopard je že ležal, pripravljen za naskok. Šimpanz ni čakal. S silo se je odbil od zemlje. Slišala sem, kako so gluho udarile ob kamen mogočne noge. Vrgel se je na napadalca kot vihar. Padel mu je na hrbet. Trčil je vanj, objel ga z močnimi rokami in ga skušal zadušiti. Ropar se je metal z vso silo. Tesno sklenjena borilca sta se za hip zamajala nad skalo in se zakotalila navzdol. S truščem se je utrgalo za njima kamenje in drobni prod. Oddaleč se je zaslišal gluhi, grozni krik šimpanza.

Vsi so planili pokonci in stekli k robu strme skale.

»Kdo se bori z leopardom? Koga ni v brlogu?« so se razlegla skrbna vprašanja.

»Vodnik šimpanzkega rodu, moj sin, hrabri Rru, nas branil« je s ponosnim glasom zaklical častitljivi BoBo.

Videli smo bitko kakor na dlani. Borilca, padajoča navzdol, sta se odtrgala drug od drugega. Stala sta sedaj na odprtem prostoru, oko v oko.

Veliki, pisani leopard, močni ropar, in moj oče Rru — mogočen, črn kot skalna groblja. Stal je in se glasno tolkel v prsi. Leopard je skočil k njemu in ga udaril. Rru je vzdržal napad in odgovoril s strašnim udarcem s pestjo. Dolgo je trajala bitka. Sovražnika sta se napadala z besnostjo in krikom. Leopard je tolkel s šapami, trgajoč očetu kožo. Rru ga je oglušal in metal na zemljo z udarci pesti.

Ko mu je ropar skočil na prsi, ga je oče objel in pritisnil nase. Črez hip ga je dvignil in telebnil ob zemljo. Omamljeni sovražnik se je hotel odtrgati za skok. Mogočni Rru se je razmahnil in mu zdobil čeljust. Videli smo, kako mu je visela brez moči. Vendar je leopard zbral svoje sile in se zaril očetu s kremplji v prsi. Rru se je zamajal. Zopet je spravil pod sebe nasprotnika in ga udaril z vso močjo. Leopard je žalostno zatulil in otrpnil.

Atek je zmagal. Strašni sovražnik je ležal brez življenja. Imel je razbito čeljust in iztrgan drob.

Rru je dolgo stal nad njim. Zdelo se nam je, da nečesa čaka ali pa da se je globoko zamislil. Namah je krenil predse. Šel je na savano. Dolgo se je črnil na beli, razsvetljeni ravnini, dokler ni omahnil in padel. Brambovci so hiteli na pomoč in prinesli vodnika.

Mogočni Rru ni več živel...

O, če bi Ori-Ori ne bil bolan, bi bil pomagal v bitki vodniku. Drugi šimpanzi se niso upali.

Moj oče je padel v obrambi našega rodu. Njegova smrt je bila lepa in veličastna...

Nikdar ne pozabim atka, ne! vodnika našega, polnega poguma, moči in junaštva.

Ponosna je nanj Ket, hčerka Rru-ja!

(Dalje prih.)

Madeži od črnila.

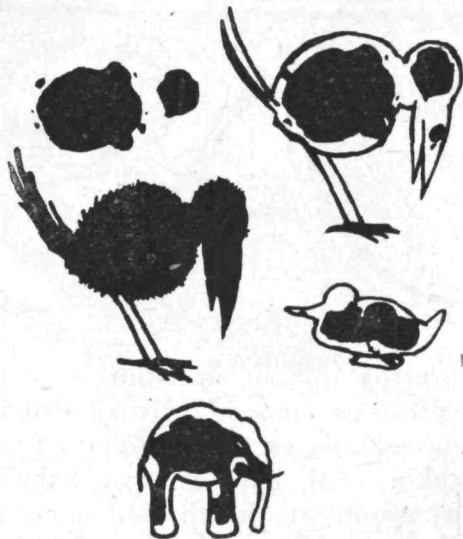
Ni lepo, če jih delate v šolski zvezek ali celo v knjigo, pa tudi kakšne neprilike imate z njimi. Če sede madež prav široko in udobno na prvo stran zvezka, ni več rešitve. Hitro ga pokrijete s pivnikom, ste pa zraven tako neprevidni, da postane zaradi tega madež še večji in se vam roga s papirja kakor pravcati parkelj. Potem potegnete iz žepa nožič ali radirko in ga drgnete, praskate, strgate, pihate in gladite z nohtom, obdelavate na vse načine, toda nič ne pomaga, madež je še vedno tu in papir pod njim jame postajati sumljivo prozoren in tanek.

Iz zvezka ali knjige je tega črnega tovariša tudi pridnih, a malo nepazljivih učencev težko odpraviti. Če pa kane na kos papirja, ki nima posebne vrednosti, nastane iz tega neprijetnega tovariša prav zabaven škratelj, ki ga lahko po mili volji izpremenite v različne fletne stvarce, v krokarja, račko, slona, miško, zmaja in kaj vem še vse.

Le oglejte si te »packe«! Ali ni vse to zelo zabavno! Napravite madež na košček papirja (pa samo na papir, gorje vam, če ga kanete kam drugam, to bo mamica huda) in premislite, v katero sličico bi se dal najlaže preobličiti. To lahko dosežete na dva načina:

da potegnete okoli madeža okvirček (kakor na naših sličicah), ali pa da ga povečate s peresom, mu dodaste na enem oglu še malo črnila v obliki pike, četverkotnika ali ga na drugem koncu izbočite itd. Končno že pogruntate: aha, štokrlja ali žaba bo nastala iz tegale.

Madeži, ki so zvezkom najbolj nevarni, to so veliki in že malce pokriti s pivnikom, dajo včasih najbolj čudne in zagonetne slike. Pa prepričajte se sami! In če se vam kateri prav dobro posreči, ga pošljite gospodu Doropoljskemu!

IVO TROŠT:

Ni v vsaki luknji raka.

Hudo je bil objesten in domišljav Gregoračev kuža Brani. Majhen, kakor ni bil rad, je nazival samega sebe kar »mi«. Vsakogar je oblajal, če se je le drznil mimo hiše — najsi po veliki cesti.

Neko dopoldne je zopet obkladal s »hov-hovi« kolesarja, ki se mu je mudilo v mesto. Obenem je tudi kazal zobe in jih zadiral v kolesarjeve hlače, mogoče tudi v bedro. Mož je brcal, podil pasjo mrcino in se branil, kakor je mogel. Ni se ga ubranil. Moral je s kolesa. Tedaj pridrvi nasproti drug kolesar. Tresk! In oba sta bila na tleh — prvi s polomljenim kolesom, drugi s pobitim nosom in opr-

skanimi rokami. Branija pa nikjer. Vname se prepir, da je drla skupaj vsa vas. Kuža je že slutil, da nekaj ne bo prav, pa jo je ubral za hišni ogel, odkoder je škodoželjno kukal, kakšen bo konec; bevsknil pa ni več niti iz daljave, zakaj kolesarja sta se ozirala, kje je oni — tretji, ki je nakuril nesrečo. Brani je stisnil rep in se previdno umaknil

v hišo za peč z zmagovito zavestjo: Zopet smo razdrli eno. E, e! Smo pa le Gregoračev kuža, ki se ne boji nikogar! Mar ne?

Kolesarja sta se v jezi razšla in srdito pogledovala proti Gregoračevemu domu, češ, le čakaj bevskanec in grizun, bodo že še zapihale druge sape...

Nedolgo potem je drevil po cesti proti mestu zopet prejšnji kolesar, za njim — seveda — Gregoračev kuža Brani. Nasproti pa jima ni privozil drugi kolesar, marveč se je psu zgodila nesreča, da ga je prvi kolesar brenil z vso silo v smrček, da je pozabil takoj svoj »mi« in svoje bahaštvo, milo zajokal in zacvilil ter jo z repom, stisnjenim med noge, pobrisal nejunaško domov pod peč. Prav nič se ni utegnil ozirati za sovražnikom, ki je zmagovito brzel po svoji poti in se mu glasno smejal, da sta tako kmalu napravila obračun za hlače in bedro.

Gregoračev Brani je nesel pobotnico domov na smrčku. Da bi je vsak ne videl in se ne norčeval iz njegove pogumnosti, je pod pečjo stisnil smrček med šapici. Niti jesti ni mogel tiste dni. Sklenil je pa, da bo poslej puščal kolesarje na miru. — Tisto bevskanje in zaletavanje — je razlagal sam sebi — ni za nas; je le za otroke. Ni v vsaki luknji raka. Tudi vsak kolesar ne zadene vselej, kadar brca. Ali kadar zadene, to vemo »mi«, da — boli.

Nekaj o podganah.

Miši in hišne podgane so tisti glodalci, ki so človeku upravičeno najbolj zasovraženi, posebno podgane so mu vedno kaj nemili gostje v njegovi hiši. Njihovim kakor dleto ostrim zobem, ki oglodajo, ogrizejo in uničijo vse, kar jim je in kar jim ni na poti, kljubujejo samo kovine in najtrše kamenje. Njihova plezalska umetnost je občudovanja vredna, ker imajo zelo ostre kremplje in jim je tudi njihov dolg, z luskinami pokrit rep izvrstno prijemalno in opiralno sredstvo. Po svoji predrznosti, urnosti in zvijačnosti prekašajo vse druge živali enake velikosti. Vse te njihove lastnosti jih napravljajo za nevzdržne sostanovalce človeških nasebin, ker se

vgnezdiyo kot neprijetni podnajemniki v vsakem koticu od kleti do podstrešja in ga ne zapuste prej, dokler jim s silo ne napravimo konca.

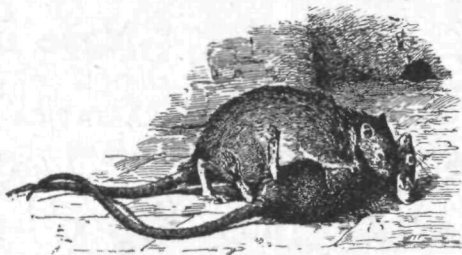
Ta siva do rdečesiva, temnorjava in črna svojat, ki se boji svetlobe kakor vrabec strašila, je postala v kratkem času svetovna nadloga. Kjer stanujejo na zemlji ljudje, povsod je najti tudi podgano, izvzeti so le polarni kraji. In kadar mislimo, da smo jo na enem kraju popolnoma iztrebili, se pojavi na drugem kraju kar v celih vojskah.

Stara pisana poročila omenjajo podgano že v 13. stoletju. S popolno verjetnostjo torej lahko trdimo, da se je takrat prvič pojavila pri nas. Po tej dobi se je razširila tako hitro, da so že v prihodnjih letih govorili o pravcati podganji nadlogi. Leta 1400. so se v Franciji podgan že komaj ubranili. Če bi takrat narava sama s lastno silo (povodnji, hud mraz in kužne bolezni med živalmi samimi) ne pomagala, bi skoraj gotovo izumrli ljudje vsled njihove ogromne požrešnosti in divjega uničevalnega dela, tako brez moči so bili napram tem živalim.

Tako pa je vztrajala podgana v naših krajih celih pet sto let in je napravila milijonsko škodo. V sredini 18. stoletja pa je dobila iz Azije večjo, močnejšo in bolj podivjano sivo podgano kot hudo nasprotnico. Naša hišna podgana ji je v kratkem času podlegla tako, da je pri nas vsaj v nekaterih pokrajinah in tudi drugod skoraj docela izginila, ali pa se pojavlja le v majhnih množinah.

Po poročilih ruskega prirodoslovca Pałasa je prišla siva podgana pred nekako 200 leti v velikih strnjenih množicah iz Perzije. V letu 1717. so preplavale te živali široko reko Volgo in dobesečno preplavile v kratkem času vso veliko provinco Astrahan. Od tam se je razširila ta nadloga preko vse Evrope. S tem da so jim služile trgovske ladje za most preko Velikega Oceana, so obljudile kmalu vso zemljo.

Kadar je siva podgana lačna, se spravi z nekaj tovarišicami kar nad kuretino in jo požre in ogloda do kosti; tudi slabotnejše ali zaradi bolezni manj odporne domače živali — kakor mladi pujski — postanejo lahko njihova žrtev; celo nenadzorovane otroke v zibelki so že napadle in ogrizle. Boj med sovrstnicami pa konča vedno tako, da zmagovalka požre premaganko. Marsikatero izgubo v kokošnjaku ali v hlevu za zajčke, ki jo pripisujemo včasih kuni, mački ali dihurju, imajo v skoraj večini primerov na vesti podgane. Seveda je tega roparja, ki je izreden veščak v tekanju, plezanju, skakanju in plavanju, torej pravi sportnik v vseh panogah, zraven pa še poln zvijače, težko docela zatreti.

Šaljiva vprašanja.

Kam ne posije nikdar solnce?

Kdo je najhitrejši slikar?

(Na senca.)

(Ogledalo.)

Zakaj imajo kuharji bele čepice?

Kdo hodi po svoji glavi?

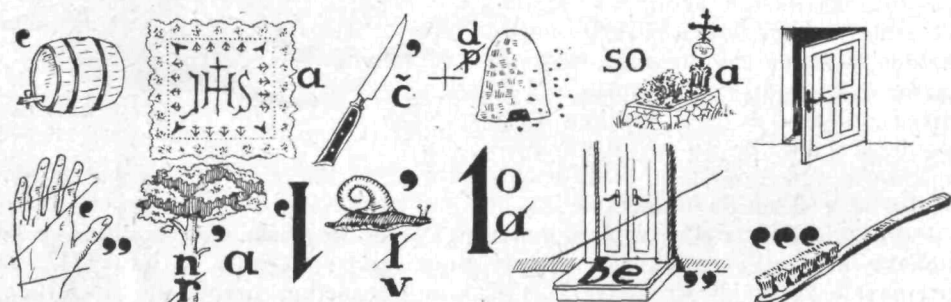
(Da se pokrivajo z njimi.)

(Zebelj na čevlju.)

Naše uganke.

1. ZASTAVICA V PODOBAH.

2. KRIŽANKA »MIKLAVŽ«.

Vodoravno: 2. prislov; — 3. morska žival; — 4. pogojnik; — 5. prislov kraja; — 6. prislov časa; — 7. oče; — 8. osebnostni zaimek; — 9. isto kot 8.; — 10. ne star; — 11. počasna žival.

Navpično: 1. dobri svetnik; — 2. leskovka; — 5. sorodnica; — 6. mizarско orodje; — 9. izraz pri nogometu; — 10. vzklik; — 11. predlog.

3. KAKO JE IME NAJMLAJŠEMU BRATCU?

Mitja, Eva in Tone imajo mlajšega bratca, ki je star 2 leti. Kako mu je ime? (Iz vsakega teh treh imen morate izbrati po eno črko. Veliko vlogo igra v tej uganki številka 2.)

4. BESEDNA UGANKA.

Prva vsakomur je dana v večji ali manjši meri, vsakdo res ni Peter Klepec, silen pa je le kateri.

Druga hlad prijeten širi in te žejnega napaja, kadar izpod skal privreje in se v daljni svet podaja.

Vzemi k drugi zadnji črki: zavzemi ime ti kraja. Sama zadnja pa pove ti vse namesto enačaja.

Zdaj celoto glej pred sabo: joj, da kdo se ne udere! Pod Ljubljano se nahaja, saj tako se v knjigah bere.

5.
ČRKOVNICA.
 (Sestavil J. W.)

1.	e	i	j	k	o	s
2.	a	d	i	n	r	t
3.	b	i	i	o	s	t
4.	a	h	i	l	n	o
5.	l	e	e	o	z	ž
6.	a	a	c	k	n	u
7.	a	i	p	r	s	t
8.	a	c	e	k	r	š
9.	a	č	e	k	n	v
10.	č	č	e	n	r	u
11.	a	d	i	i	j	r
12.	e	č	i	m	n	š

Črke vsake vrste se razvrste v 12 besed, ki značijo:

1. mesto ob Dravi; 2. slovenskega pisatelja; 3. del drobja; 4. del stenske ure; 5. kovino; 6. dolino v Bohinju; 7. črednika; 8. slovenskega pesnika; 9. majhen zvon; 10. vas pri Ljubljani; 11. slovensko mesto v Italiji; 12. bodeč grm.

Početne črke vseh 12 besed, čitače navzdol, povedo ime in priimek slovenskega pesnika.

*

REŠITVE UGANK IZ DRUGE ŠTEVILKE.

1. Zastavica v podobah: Živela Jugoslavija!

2. Zagonetni križ: Zvonček, Konjice, sočivje.

3. Katero šolo obiskujejo nastopni dijak: Realko.

4. Dve posetnici: 1. piskrovez, 2. ključavničar.

Vse štiri uganke so rešili:

Babič Miloš, Tavčar Živko, Tatjana Bitenc, Hočevar Marijan, Bojan Jamnik, Eda Flerč, vsi iz Ljubljane; Delakorda Miljeva, Vlasta Mramor, Zalokar Srečko, Zoran Jerin iz Celja; Vida Kovačič, Marijan in Bojan Škofič, Maribor; Franc Toplak in Anka Kadliček, Ptuj; Tušek Mirko, Kranj; Marijanka Prestor, Moravče; Vida Korošec, Zagorje; Daro Dolar, Kranj; Drašček Stojan, Zalog; Žagar Vinko, Boh. Bistrica; Rajšter Josip, Šoštanj; Danilo Vižintin, Boncelj Primož, Zagreb; Marija Ogrin, Ravne; Kurnik Majda, Velenje; Nada Juršič, Gradac; Nada Uršič, Čatež ob Savi; Mimica Zadravec, Hum pri Ormožu; Van-

da Pelko, Zagorje; Milan Kos, Radeče; Weingerl Vlado, Šoštanj; Otmar Rechberger, Kresnice; Slavka Jerin, Toplice pri Zagorju; Leo Adamič, Zagorje; Bojan De franceschi, Beograd.

Tri uganke so rešili:

Malenšek Štefan, Boh. Bistrica; Stanislava Repnik, Kamnik; Herman Suchy, Niš; Janežič Miloš, Bled; Zlatica Jug, Studenci pri Mariboru; Dušan in Boris Der novšek, Sv. Barbara v Slov. goricah; Gačnik Friderik, Hrastnik; Anica Semova, Ljubno ob Savinji; Janez Plevel, Ljubljana.

Dve uganki so rešili:

Mirko Mihelič, Studenci pri Mariboru; Strajner Oton, Kisovce pri Zagorju.

Eno uganke so rešili:

Kandušer Jvan, Šoštanj; Štefka Pintar, Bukovica nad Škofjo Loko; Elza Milonig, Guštanj.

*

Nagrade za pridne ugankarje razpišemo prihodnjič!

*

ZAPOMNITE SI TOLE!

Najdaljše pogorje na svetu je v Ameriki. To so Kordiljeri, ki se raztezajo v dolžino preko 1500 km.

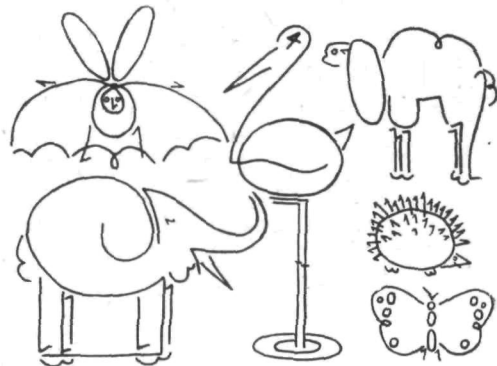
Zverine za živalske vrtove, cirkuse in podobna podjetja niso poceni, ker povzročajo njih lov in prevoz velike stroške. Najdražje so žirafe (260.000 dinarjev). Afriški slon stane 190.000 Din; bolj ceneji so levi, ki jih lahko kupite po 50.000 Din.

Prvo zgrajeno letalo je bilo prav lahko. Tehtalo je samo 200 kg in ga je lahko en sam človek vlekel po tleh. Današnji zračni velikani tehtajo pa že preko 15.000 kg. Pred 20 leti so dosegli z aeroplani hitrost 50 km na uro, danes pa že lete z brzino 480 km.

Krepak mož vzdrži brez hrane pet tednov in še več, brez vode pa največ 5 dni. Žejo prenašamo namreč težje kakor glad.

*

ŽIVALI IZ ŠTEVILK.

Velespoštovani g. Doropoljski!

Že drugič se oglašam v Vaš cenjeni kotiček. »Zvonček« mi jako ugaja. Najbolj z veseljem čitam lepo povest »Življenje in prigode male opice«.

Doma imam brata, ki hodi v 3. razred osnovne šole in tudi zelo rad prebira Vaš »Zvonček«. Pozimi se pojdeva večkrat smučat.

Če želite, Vam pošljem drugič zgodbo, ki jo je doživel prijatelj mojega očeta v ruskem pragozdu pred 20 leti.

Jako bi me veselilo, ako bi zagledal to svoje pisemce v Vašem kotičku.

Sprejmite iskrene pozdrave od

Vinkota Žagarja,
učenca v Boh. Bistrici.

Odgovor: Ljubi Vinko!

Zgodbo iz ruskega pragozda mi pa kar brž pošlji, gotovo bo zanimala vse moje Zvončkarje.

Pa bratca pozdravi in zdravstvujta!
Gospod Doropoljski.

Spoštovani gospod!

Jaz sem prvorazrednik osnovne šole. Vaš »Zvonček«, ki mi ga čita sestra, mi jako ugaja. Ko se bomo naučili v šoli vse črke, bi Vam rad več pisal. Danes sem risal avto in zrakoplov, kar bi najrajši imel, ko bom velik. Obe risbi prilagam Vam za spomin.

Sprejmite, prosim, iskrene pozdrave od
Ivančka Srebotnjaka
iz Sv. Petra v Savinjski dolini.

Odgovor: Ljubi Ivanček!

Za prijeten spominček se Ti prav toplo zahvaljujem. Jako bom vesel, če mi o priliki pošlješ še kakšno risbo. Ako se Ti bo posrečila, jo bom pokazal vsem svojim ljubim Zvončkarjem.

Zdravo!
Gospod Doropoljski.

Cenjeni gospod Doropoljski!

Oprostite, da Vas nadlegujem s tem pismom. Vidim, da se malokdo oglasi iz

tega kraja. Jako mi ugaja prelepi list »Zvonček« in njegove krasne povesti, zlasti tista o Kaški. Prosim, če bi imeli v kotičku kak prostorček za moje pisemce.

Sedaj pa sklenem te vrste in jih izročim belému golobčku, naj jih ponese čez hribe in doline v tisti kraj, kjer stanujete Vi, gospod Doropoljski!

Vas in vse kotičkarje pa srčno pozdravlja

Vrhovškova Franica,
učenka II. raz. na Zusmu.

Odgovor:

Draga Franica!

Kakor vidiš, je golobček prinesel Tvoje ljubo pisemce na pravi naslov, samo dolgo je letal z njim okrog, bog ve, kje vse je bil.

Upajva, da bo prihodnjič bolj uren.

Pozdravljena!

Gospod Doropoljski.

Blagorodni gospod Doropoljski!

Oprostite, da Vas nadlegujem. Upam, da boste tudi zame našli kak kotiček. Večkrat sem bila že namenjena, da Vam pišem kako pismo. Najbolj mi ugaja »Zvonček«. Zelo me zanimajo Vaše zagonetke. Sedaj hodim v 7. razred osnovne šole v Sevnici. Uči me zelo dober učitelj g. Srečko Vutkovič. Prav rada rešujem uganke. Tudi na povesti ne pozabim. Najljubša predmeta v šoli sta mi risanje in zemljepis. Tudi petje me zanima. Ako boste zadovoljni z mojim pismom, Vam bom pisala še večkrat. Vsem kotičkarjem in tudi Vam želim uspešno novo šolsko leto!

Sprejmite srčne pozdrave od

Fanike Marondinijeve, Gornje
Brezovo, (Sevnica).

Odgovor:

Draga Fanika!

Hvala Ti lepa za ljubeznivo pisemce! Tudi jaz Ti želim obilo uspehov v letošnjem šolskem letu

in te pristrčno pozdravljam.

Gospod Doropoljski.

..... Ostala pisma priobčimo prihodnjič! .....

Iz mladih peres . . .

(Prispevki „Zvončkarjev“.)

POKOJNEMU OČETU.

Oh, oče, kako hudó mi je po Tebi,
kadar vrnem se v domači kraj.
Vsi so zberejo krog mene,
le Tebe več ne bo nazaj . . .

Pokriva bela te odeja,
Tvoj grob je zapuščen in tih,
namesto cvetja pa poganja
iz mojih prsi tožen zdih.

Počivaj sladko v hladnem domu,
Ti dobri, blagi oče moj,
namesto svečk na Tvoji zemlji
ljubezen moja Ti gori nocoj . . .

Mirko Mihelič,
Studenci pri Mariboru.

DINAR JE PRIPOVEDOVAL . . .

Učila sem se kakor navadno zvečer. Domači so odšli že spat, le jaz sem si na vse načine belila glavo, a ta dan sem bila nenavadno zabita. Bolj ko sem se učila, manj sem znala, vse skupaj se mi je mešalo. Učila sem se slovensko slovstvo. Da vidim, koliko sploh znam: »Josip Jurčič se je rodil . . . Ah, kje že? Aha, na Muljavi, na Gorenjskem leta 1944. . . Sedaj se šele streznim, ko pogledam v zvezek. Saj Muljava je vendar na Dolenjskem in ne na Gorenjskem; za božjo voljo: leta 1944. niti še bilo ni! . . . Torej še enkrat! Jurčič se je rodil 4. marca 1844. na Muljavi. Ne morem dalje, glava me že boli, zdeha se mi pa tudi . . .

Moje misli so bile vse zmešane, oko mi je nemirno pregledovalo vsak kotiček v sobi in mi končno obstalo na dinarju, ki je revež že ves umazan ležal med mojimi knjigami.

Zamisliła sem se v njegovo življenje in usodo. Kaj, ko bi vedela, kdo ga je že vse imel v rokah! Nisem dolgo premišljevala njegovega krogoteka, zakaj kmalu so mi oči začele lesti vkup. Pustila sem Jurčiča na papirju, dinar na mizi in sem kmalu sladko zadremala.

Ah, kako lepo se mi je sanjalo! Mali, umazani dinar je nenadoma začel rasti, postal je večji in večji, in kakor da je bral prej moje misli, mi je začel pripovedovati:

Ko so skovali mene in veliko število mojih veselih bratcev, smo postali združeni v lepi novi obleki veliki gospodje, saj igramo vendar glavno vlogo v državi. Oddali so nas v lepih zavitkih v banke in finančne urade, ti pa so nas razdelili v trafike in tedaj se je ločila življenska pot vsakega posameznika izmed nas. Prišel sem v roke bogatemu trgovcu. Hranil me je nekaj časa z mojimi tovariši vred v mali denarnici, potem pa me je oddal na cestni železnici. Nato sem priromal v roke mlade gospodične, ki me je vesela pogledala in vzkljknila: »Joj, kako lep je ta novi dinar!« Mislił sem, da ostanem dolgo pri njej, a kmalu jo je premagala sladko-

snednost. Zamenjala me je za sladke bonbončke. Iz slaščičarne sem prišel v posest lahkoživemu gospodiču, ki me je nič hudega sluteč po poti izgubil. Ah, od tedaj pa ni bilo več moje lepe obleke. Med prahom sem se grozno umazal. Našel me je delavec in — oh nesreče! — stisnil me je v žep in me potem oddal za cigarete, poleg je pa še zabrusil prav robato: »Dobre so cigarete zastoj!«

No, potem pa sem kmalu našel dolgo-trajno domovanje. Star skopuh me je končno zaprl v železno omaro. Hoj, tam je bilo družine! Hitro smo se spoznali med seboj. Dobil sem celo starega znanca iz torbice mlade gospodične, ki se kar ni mogel načuditi moji revni suknji. Gotovo mojemu gospodarju ni šlo več dobro. Števililo pisanih tovarišev se je začelo od dne do dne krčiti. Ponosnih stotakov in plemenitih tisočakov, ki so nas tako po strani gledali, ni bilo več. Potrtega lica je gospodar obrnil vsakega posebej, preden ga je izdal. Prišla je vrsta tudi name! Poslovil sem se od ostalih tovarišev, od obupahega gospodarja in krenil z malo kopico kot zadnja obramba na davkarijo.

No, potem sem prepotoval še marsikatero pot po naši lepi domovini. Izdajali in prejemali so me veseli in žalosni, bogati in ubožni gospodarji ter gospodarice. No in končno sem se znašel zopet v trgovini, od tam pa si me prejela ti, draga prijateljica, ki sedaj spiš spanje pravičnega.

Toliko sem ti hotel povedati in opisal sem ti v glavnem svoj tek iz rok v roke, ki bo kakor mislim, kmalu dokončal svojo nalogo . . . Dobro spančkej, lahko noč! . . .

Dinar je umolknil. Predramila sem se . . . Oh, kako lepo mi je pripovedoval! Pa kaj, to so bile le sanje, sanje moje razmišljene domišljije. Sedaj se šele zavem, namesto da bi se učila, sem zaspala. O, jaz nesrečnica!

Maló moram še ponavljati. Jurčič se je rodil . . . ne morem več.

Da sem morala zaspati! Kaj imam zdaj od tega? Nič! Da pa v glavi tudi nič, si lahko mislite!

Silva Bahovec, Ljubljana.

ZVEZDA DOMOVINE.

Tiha noč na zemljo pade,
zvezde nanjo sevajo,
vse je tiho, vse počiva,
zunaj vile plešejo.

Vile plešejo prekrasno,
zvezdice se vtrinjajo,
semkaj ena, tjakaj druga,
srečo oznanjujejo.

Pridi, zvezda domovine,
in utrni se svetlo,
pa povej, kedaj nam sine
sreča na Primorsko vso.

Marija Rus, Ljubljana.

STRIC MATIČ - SKOŠEM NOVIC

9. in 10. tega meseca je posetil Ljubljano in del Dravske banovine predsednik jugoslovanske vlade g. general Peter Živković. Spremljali so ga 4 ministri. Visokega gosta, prvega sodelavca Nj. Vel. kralja, je prebivalstvo povsod navdušeno pozdravljalo in se mu je iskreno zahvaljevalo za pomembni poset.

Dne 30. oktobra je zadel srednjo Italijo močan potres, katerega središče je bilo malo mestece Senigallia, severno Ancone. Poleg ogromne gmočne škode — porušil je 150 hiš — je zahteval potres še okrog 60 smrtnih žrtev in veliko število ranjenih. Zanimivo je, da je takoj potem pričel hlujevati mali ognjenik Salvadi. Potres je bil tako močan, da so ga občutili daleč po Italiji in tudi pri nas.

Pred 14 dnevi se je vršilo v Addis Abebi v Abesiniji slovesno kronanje Ras Tafarija in njegove žene za kralja in cesarja Etiopije. Ras Tafari je potomec kralja Salomona in kraljice Sabo in je 334. kralj te dežele, katere zgodovina sega daleč nazaj v svetopisemske čase, menda 7430 let. Pri svečanih obredih je položil nadškof na glavo novega cesarja krono, posuto z biseri, mu izročil zlat plašč, ga mazilil in mu nataknil na prst dragocen prstan kot znak cesarske oblasti. Po kronanju so se vršile nezasiščano pestre in veličastne slovesnosti; grmeli so topovi, množice pa so novemu abesinskemu cesarju in cesarici navdušeno vzklikale.

Kakor vsako leto, tako je tudi letos v oktobru razsajal na vzhodnem obrežju Zedinjenih držav velik orkan, ki je nanesel velike množine peska in zasul z njim drevojede, parke in javne nasade v višini več metrov. Pravcata peščena povodenj!

Nemški profesor Erds je pred kratkim izračunal, da je na svetu 2,390.000 slepcev, to se pravi, da pride na 100.000 ljudi 136 slepih nesrečnikov.

V Douaumontu v Franciji gori vsak večer eno uro ogromen svetilnik, tkzv. »svetilnik mrtvih« med 500.000 grobovi vojakov, ki so padli okoli Verduna v svetovni vojni.

Ze dolgo si prizadevajo graditelji aeroplanov, kako sestaviti letalo, ki se bo dvignilo navpično in prav tako pristalo, ker je sedanji zalet po zemlji navezan pač na primerno velik in raven prostor. Kakor poročajo, so se na letališču Ciampino v Italiji vršili te dni poskusi z novim letalom z navpičnim dvigom, ki so se prav imenitno obnesli. Letalo se je dvignilo v 9 minutah 6078 m visoko.

V Ameriki so iznašli nov način rečne pregrade za slučaje povodni, ki so dandanes na dnevnem redu po vsej zemlji. Na bregu so sezidali iz betona stolp v višini rečne širine. Na zunanji strani je stolp gladek, na strani, obrnjeni proti reki, pa je sezidan natančno po rečnem dnu. Ko je bil ogromni steber gotov, so ga z dinamitom podrli v reko. Padel je tako lepo, da je na mah zagrabil popolnoma vsak odtok vode.

Pefletna trgovčeva hčerka Brigita Pfeiferjeva je tako nenavadno nadarjena za muziko, da jo je berlinska glasbena akademija brezplačno sprejela med svoje učence.